

Statut Narodowego Instytutu Dziedzictwa

Rozdział I

Postanowienia ogólne

§ 1.

1. Narodowy Instytut Dziedzictwa, zwany dalej „Instytutem” jest państwową instytucją kultury wpisaną do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, zwanym dalej „Ministrem” i posiada osobowość prawną.
2. Instytut działa na podstawie:
 - 1) ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2001 r. Nr 13, poz. 123, z późn. zm.¹⁾), zwanej dalej „ustawą”;
 - 2) ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568, z późn. zm.²⁾);
 - 3) zarządzenia Nr 28 Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 3 października 2006 r. w sprawie połączenia instytucji kultury – Krajowego Ośrodka badań i Dokumentacji Zabytków i Ośrodka Ochrony Dziedzictwa Archeologicznego oraz utworzenia Krajowego Ośrodka badań i Dokumentacji Zabytków (Dz. Urz. MKiDN Nr 6, poz. 60);
 - 4) niniejszego statutu.
3. Organizatorem Instytutu jest Minister.

§ 2.

1. Siedzibą Instytutu jest miasto stołeczne Warszawa, a terenem działania obszar Rzeczypospolitej Polskiej i zagranica.
2. Instytut może tworzyć oddziały terenowe i ośrodki specjalistyczne.

Rozdział II

Cele i zadania

§ 3.

Instytut realizuje zadania w zakresie zrównoważonej ochrony dziedzictwa kulturowego Polski w celu jej zachowania dla przyszłych pokoleń poprzez:

- 1) gromadzenie i upowszechnianie wiedzy o dziedzictwie;
- 2) wyznaczanie i upowszechnianie standardów ochrony i konserwacji zabytków;
- 3) kształtowanie świadomości społecznej w zakresie wartości i zachowania dziedzictwa kulturowego.

§ 4.

Do zadań Instytutu należy w szczególności:

- 1) monitorowanie stanu zachowania i ocena wartości zasobu dziedzictwa;
- 2) budowa i rozwój ogólnopolskiej, geoprzestrzennej bazy danych o zabytkach;
- 3) archiwizowanie zbiorów dokumentów związanych z ochroną zabytków oraz ich digitalizacja i upowszechnianie;
- 4) gromadzenie dokumentacji Krajowej Ewidencji Zabytków;
- 5) ewaluacja i doskonalenie systemu ochrony i ewidencji dziedzictwa materialnego i niematerialnego;
- 6) tworzenie i upowszechnianie standardów dokumentacji, badania i konserwacji poszczególnych kategorii zabytków;
- 7) wyznaczanie standardów prowadzenia badań archeologicznych w oparciu o realizowane przez Instytut prace ratownicze przy zabytkach archeologicznych szczególnie zagrożonych;
- 8) prowadzenie ewidencji badań archeologicznych prowadzonych na terenie kraju;
- 9) monitorowanie i analizowanie zagrożeń dla dziedzictwa i wypracowywanie metod przeciwdziałania tym zagrożeniom;
- 10) wydawanie opinii i ekspertyz dotyczących działań przy zabytkach na rzecz organów administracji publicznej;
- 11) koordynowanie realizacji procedury występowania z wnioskiem do Ministra o uznanie przez Prezydenta RP zabytku nieruchomego za pomnik historii;
- 12) monitorowanie stanu obiektów uznanych za pomniki historii oraz kontrola prowadzonych na ich terenie prac budowlanych i konserwatorskich oraz badań w zakresie posiadanych upoważnień;
- 13) realizacja części zadań resortu kultury wynikających z przystąpienia Polski do Konwencji Światowego Dziedzictwa UNESCO z 1972 r., a w szczególności prowadzenie prac nad zapewnieniem standardów ochrony, konserwacji i prezentacji miejsc światowego dziedzictwa, monitorowanie i ocenianie ich stanu, koordynowanie prac nad przygotowaniem planów zarządzania oraz czuwanie nad ich realizacją na zlecenie Ministra;
- 14) realizacja programów szkoleniowych i informacyjnych na rzecz służb konserwatorskich i środowisk związanych z opieką nad zabytkami;
- 15) realizacja programów i kampanii społecznych w zakresie edukacji na rzecz dziedzictwa;

- 16) podejmowanie współpracy z właścicielami i zarządcami zabytków na rzecz właściwego zarządzania zasobem dziedzictwa kulturowego zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz promowanie zasad opieki nad zabytkami;
- 17) prowadzenie specjalistycznej biblioteki w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz zarządzania dziedzictwem kulturowym;
- 18) realizacja współpracy międzynarodowej na rzecz dziedzictwa kulturowego i jego ochrony w zakresie powierzonym przez Ministra.
- 19) organizowanie i prowadzenie innych prac związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego na zlecenie Ministra i Generalnego Konserwatora Zabytków.

Rozdział III
Organizacja i zarządzanie
§ 5.

Organami Instytutu są: Dyrektor Instytutu zwany dalej „Dyrektorem” oraz Rada Programowa.

§ 6.

1. Na czele Instytutu stoi Dyrektor, który odpowiada za strategię działania Instytutu, zarządza Instytutem i reprezentuje go na zewnątrz.
2. Do zakresu działania Dyrektora należy w szczególności:
 - 1) odpowiedzialność za bieżącą działalność Instytutu oraz nadzór nad majątkiem przekazanym mu w zarząd;
 - 2) przygotowywanie programów działania i planów finansowych Instytutu na każdy rok kalendarzowy;
 - 3) nadzór i koordynacja wykonania przygotowanych programów działania i planów finansowych Instytutu;
 - 4) sporządzanie sprawozdań merytorycznych i sprawozdań finansowych za każdy rok kalendarzowy;
 - 5) wydawanie wewnętrznych regulaminów i zarządzeń.
3. Dyrektora powołuje i odwołuje Minister w trybie określonym ustawą.
4. Dyrektor zarządza Instytutem przy pomocy zastępców i głównego księgowego.
5. Dyrektor, w uzgodnieniu z Ministrem, powołuje i odwołuje zastępców, w liczbie nie przekraczającej 4.
6. Organizację wewnętrzną Instytutu określa regulamin organizacyjny nadany przez Dyrektora, z zastrzeżeniem w art. 13 ust. 3 ustawy.

§ 7.

1. Rada Programowa, zwana dalej „Radą”, jest organem doradczym i opiniodawczym Dyrektora w zakresie działalności statutowej Instytutu.

2. W skład Rady wchodzi osoby powoływane przez Dyrektora po zasięgnięciu opinii Ministra na okres 3 lat.
3. Liczba członków Rady nie może przekroczyć 15 osób.
4. Członkostwo w Radzie wygasa przed upływem kadencji w razie:
 - 1) rezygnacji z członkostwa;
 - 2) śmierci;
 - 3) prawomocnego orzeczenia sądu karnego pozbawienia praw publicznych, zakazu członkostwa w Radzie lub ubezwłasnowolnienia;
 - 4) odwołania przez Dyrektora po zasięgnięciu opinii Rady i Ministra, z powodu uporczywego niewykonywania obowiązków członka Rady wynikających z Regulaminu Rady lub choroby trwale uniemożliwiającej wykonywanie tych obowiązków. Pracami Rady kieruje przewodniczący wybrany przez członków Rady.
5. Pracami Rady kieruje przewodniczący wybrany przez członków Rady.
6. Dyrektor zwołuje posiedzenie Rady przynajmniej raz w roku.
7. Rada może odbywać posiedzenia w obecności przynajmniej połowy liczby jej członków.
8. Rada może przyjąć regulamin określający sposób prowadzenia posiedzeń.

§ 8.

1. Dyrektor może powoływać pełnomocnika albo kolegia doradcze (rady, komisje, zespoły) o charakterze stałym lub dla realizacji konkretnego zadania. Powołując pełnomocnika albo kolegium Dyrektor określa przedmiot działania, a w przypadku kolegium liczbę członków.
2. W skład kolegium wchodzi osoby powołane przez Dyrektora spośród pracowników Instytutu lub spoza ich grona.
3. Kolegium formułuje opinie w kwestiach stanowiących przedmiot jego działania.
4. Kolegium przewodniczy Dyrektor lub wyznaczony przez niego pracownik Instytutu.
5. Obsługę kancelaryjno-biurową pełnomocnika albo kolegium zapewnia Instytut.

Rozdział IV Majątek i finanse

§ 9.

1. Instytut prowadzi samodzielną gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie.
2. Działalność Ośrodka jest finansowana z uzyskiwanych przychodów, którymi są:
 - 1) dotacje otrzymywane od Ministra;
 - 2) wpływy z prowadzonej działalności;
 - 3) środki otrzymywane od innych osób fizycznych i osób prawnych oraz z innych źródeł.

§ 10.

Dyrektor zapewnia terminowe sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego, obligatoryjne jego zbadanie przez biegłego rewidenta i przedłożenie do zatwierdzenia Ministrowi.

§ 11.

1. Do składania w imieniu Instytutu oświadczeń woli, w zakresie jego praw i obowiązków majątkowych, osobami uprawnionymi są Dyrektor i główny księgowy działający łącznie.
2. Dyrektor może upoważnić określone osoby do dokonywania czynności prawnych w imieniu Instytutu, określając każdorazowo zakres pełnomocnictwa.

§ 12.

1. Instytut może prowadzić działalność gospodarczą zbieżną z celami statutowymi, według zasad określonych w obowiązujących przepisach.
2. Dochód z działalności gospodarczej Instytutu może być wykorzystany wyłącznie w celu finansowania działalności statutowej określonej w § 4.

Rozdział VII Przepisy końcowe § 13

Zmiany w statucie mogą być dokonywane w trybie określonym dla jego nadania.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 41, poz.364, z 2003r. Nr 96, poz. 874 , Nr 162, poz. 1568 i Nr 213, poz.2081, z 2004r. Nr 11, poz.96 i Nr 261, poz.2598, z 2005 r. Nr 131, poz. 1091 i Nr 132, poz. 1111, z 2006 r. Nr 227, poz. 1658 oraz z 2009 r. Nr 62, poz. 504.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 238, poz. 2390 z 2006 r. Nr 50, poz. 362, Nr 126, poz. 875 z 2009 r. Nr 31, poz. 206, Nr 97, poz. 804 oraz z 2010 r. 75, poz. 474);